

EXERCICIOS DE APOIO. UNIDADE 4. O PASO DO ANTIGO RÉXIME Á SOCIEDADE LIBERAL (1ª AVALIACIÓN, 4ª QUINCENA)

1. Completa as seguintes frases:

1. A mediados do s. XVIII a poboación galega presentaba unhas pautas que a achegan aos modelos demográficos máis evolucionados: _____ lento e significativo das taxas de natalidade e de mortalidade, elevada esperanza de vida, considerable _____ da mortalidade catastrófica e, como consecuencia de todo isto, un elevado _____.

2. Até 1860 a emigración _____ afectou moito máis a Galicia que ao conxunto do Estado, así como que esta emigración aumentou considerablemente no período entre ____-____, continuando a ser superior á do resto do Estado.

3. O agricultura galega estaba moi condicionada polo sistema _____, que regulaba en case a súa totalidade a propiedade das terras de cultivo.

4. As terras non aptas para o cultivo xestionábanse en réxime de _____. Pastos e montes eran complementarios e fundamentais para a agricultura, xa que aportaban comida para o _____, _____ para a terra, material para a construción, etc.

5. No s. XVIII estaba xeneralizada a industria doméstica de _____. Perfectamente inserida na estacionalidade do traballo agrícola, non necesitaba excesiva especialización.

6. A reforma agraria liberal foi un inmenso traspaso de _____ (foros e censos), mais non da propiedade plena, do clero a sectores laicos, manténdose inmutable a vixencia de contratos de longo prazo sobre a terra, a miúdo _____.

7. Nas cidades as continuidades predominaron sobre os cambios. Asistimos a un proceso de _____ dos comerciantes, que se refuxian na compra de foros, rendas e bens desamortizados ante a perda de mercados.

8. A _____ vai ser a grande afectada pola construción do Estado liberal. En primeiro lugar, supón a perda do seu poder político, mais tamén afecta ao seu patrimonio, ao eliminárense as exencións fiscais ou a súa _____ (supresión do Voto de Santiago, primeiro en 1812 e definitivamente en 1834; redución dos décimos e primicias a partir do Trienio Liberal e supresión en 1841), ou a _____ das ordes monásticas.

9. Entre os conflitos campesiños destaca especialmente a “_____”, que os enfrontou contra os propietarios dos dominio directo das terras de cultivo, os principais mosteiros beneditinos, que querían facer efectivo o carácter temporal dos foros, despozar aos foreiros e iniciar un novo contrato de arrendamento.

10. Os conflitos van adquirir unha maior intensidade durante o _____ (1868-1874), un período onde a contestación ao servizo militar adquire mesmo resistencia institucional, ou cando o descontento e a resistencia _____ expliquen os motíns que se van producir durante a I República.

11. A desaparición das institucións do Estado despois da entrada dos franceses produciu a espontánea organización dunha serie de _____, locais, provinciais e rexionais, que asumiron todo o poder político en Galicia e no resto de España.

12. O recurso á sublevación encabezada por un militar como método para lograr un cambio político será moi usual na España contemporánea, sendo coñecido coma _____.

13. O Estado absoluto estaba firmemente asentado en Galicia, apoiado polo _____, pola _____ e pola administración do Estado e a local.

14. Como é característico do período liberal decimonónico, cada cambio de réxime viña acompañado da elaboración dunha nova _____.

15. A Unión Liberal, dende unha posición liberal conservadora, acomoda a unhas bases sociais amplas e heteroxéneas, constituídas pola _____ e o sector máis acomodado da clase media (os grupos liberais do partido _____ e amplos sectores do partido _____).

16. Mesmo despois da proclamación da I _____, os sectores máis radicais do republicanismo galego continuaron fomentando a revolta para conseguir obxectivos maximalistas (centrados no cobro de impostos).

17. O Pronunciamento de 1846 foi, dende punto de vista político, o resultado da alianza coxuntural de distintas posicións políticas: o _____ que buscaba un cambio no goberno; un sector do progresismo disposto a loitar por unha transformación do réxime; e o _____ que defendía unha solución “cando menos autonomista” para Galicia.

2. Respostas:

1. A mediados do s. XVIII a poboación galega presentaba unhas pautas que a achegan aos modelos demográficos máis evolucionados: descenso lento e significativo das taxas de natalidade e de mortalidade, elevada esperanza de vida, considerable redución da mortalidade catastrófica e, como consecuencia de todo isto, un elevado crecemento demográfico.

2. Até 1860 a emigración ultramarina afectou moito máis a Galicia que ao conxunto do Estado, así como que esta emigración aumentou considerablemente no período entre 1860-1877, continuando a ser superior á do resto do Estado.

3. O agricultura galega estaba moi condicionada polo sistema foral, que regulaba en case a súa totalidade a propiedade das terras de cultivo.

4. As terras non aptas para o cultivo xestionábanse en réxime de mancomún. Pastos e montes eran complementarios e fundamentais para a agricultura, xa que aportaban comida para o gando, fertilizante para a terra, material para a construción, etc.

5. No s. XVIII estaba xeneralizada a industria doméstica de lenzos. Perfectamente inserida na estacionalidade do traballo agrícola, non necesitaba excesiva especialización.

6. A reforma agraria liberal foi un inmenso traspaso de rendas (foros e censos), mais non da propiedade plena, do clero a sectores laicos, manténdose inmutable a vixencia de contratos de longo prazo sobre a terra, a miúdo endurecidos.

7. Nas cidades as continuidades predominaron sobre os cambios. Asistimos a un proceso de fidalguización dos comerciantes, que se refuxian na compra de foros, rendas e bens desamortizados ante a perda de mercados.

8. A Igrexa vai ser a grande afectada pola construción do Estado liberal. En primeiro lugar, supón a perda do seu poder político, mais tamén afecta ao seu patrimonio, ao eliminárense as exencións fiscais ou a súa capacidade impositiva (supresión do Voto de Santiago, primeiro en 1812 e definitivamente en 1834; redución dos décimos e primicias a partir do Trienio Liberal e supresión en 1841), ou a supresión das ordes monásticas.

9. Entre os conflitos campesiños destaca especialmente a “Polémica dos Desposos”, que os enfrontou contra os propietarios dos dominio directo das terras de cultivo, os principais mosteiros beneditinos, que querían facer efectivo o carácter temporal dos foros, desposar aos foreiros e iniciar un novo contrato de arrendamento.

10. Os conflitos van adquirir unha maior intensidade durante o Sexenio democrático (1868-1874), un período onde a contestación ao servizo militar adquira mesmo resistencia institucional, ou cando o descontento e a resistencia antifiscal expliquen os motíns que se van producir durante a I República.

11. A desaparición das institucións do Estado despois da entrada dos franceses produciu a espontánea organización dunha serie de Xuntas, locais, provinciais e rexionais, que asumiron todo o poder político en Galicia e no resto de España.

12. O recurso á sublevación encabezada por un militar como método para lograr un cambio político será moi usual na España contemporánea, sendo coñecido coma pronunciamento.

13. O Estado absoluto estaba firmemente asentado en Galicia, apoiado polo clero, pola fidalguía e pola administración do Estado e a local.

14. Como é característico do período liberal decimonónico, cada cambio de réxime viña acompañado da elaboración dunha nova Constitución.

15. A Unión Liberal, dende unha posición liberal conservadora, acomoda a unhas bases sociais amplas e heteroxéneas, constituídas pola oligarquía isabelina e o sector máis acomodado da clase media (os grupos liberais do partido moderado e amplos sectores do partido progresista).

16. Mesmo despois da proclamación da I República, os sectores máis radicais do republicanismo galego continuaron fomentando a revolta para conseguir obxectivos maximalistas (centrados no cobro de impostos).

17. O Pronunciamento de 1846 foi, dende punto de vista político, o resultado da alianza coxuntural de distintas posicións políticas: o reformismo moderado que buscaba un cambio no goberno; un sector do progresismo disposto a loitar por unha transformación do réxime; e o provincialismo que defendía unha solución “cando menos autonomista” para Galicia.